

Udviklingsplan for Lykkegården

Voer Færgevej 68, 8950 Ørsted, Norddjurs

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Indhold

1. Indledning	3
2. Om planen	3
3. Om Lykkegården	3
4. Lykkegårdens værdier	5
5. Lykkegårdens visioner	5
6. Interessenter	6
7. Håndtering af udfordringer	7
7.1. Arrondering	7
7.2. Udledning	8
7.3. Transport	10
7.4. Landskab:	11
8. Udviklingsramme /konklusion/opsamling	11
9. Bilag:	17
9.1. Status for bedriften	17
9.1.1. Produktionsform	17
9.1.2. Arealer	18
9.1.3. Ejendomme	19
9.2. Analyse/ status på miljø	19
9.2.1. Arealer	19
9.2.2. Anlæg	23
9.3. Status på natur	23
9.3.1. Natura 2000.	23
9.3.2. Beskyttede naturtyper	24
9.3.3. HNV Kort	25
9.3.4. Naturprojekter i Norddjurs Kommune.	27
9.3.5. Naturpark Randers Fjord.	27
9.4. Status for landskab	28
9.5. Status på skovrejsning	32
9.6. Status på kulturmiljø	32

1. INDLEDNING

Nærværende plan er en del af projektet Landbruget i Landskabet, som er støttet af Naturerhverv.dk og Promilleafgiftsfonden. Planen er udarbejdet af Norddjurs Kommune og Djursland Landboforening med input fra Lykkegården, interessenter i lokalområdet samt sparring v/ Videncenter for Landbrug.

2. OM PLANEN

Planprocessen skal være et redskab til tidlig dialog mellem kommune, landbrug og lokalområde og skal således medvirke til at kvalificere kommunens kendskab til udviklingsønsker på lokal skala. Dette kendskab skal bidrage til at kvalificere kommunens øvrige planprocesser.

Planen udarbejdes i en dialogbaseret proces mellem kommune, landmand og rådgiver, og tager sit udgangspunkt i at finde langtidsholdbare løsninger, som kan bidrage til bl.a. investeringssikkerhed samt afklaring af anvendelse af bedriftens bygningsmasse. Planen skal således optimere mulighederne for evt. fremtidige udvidelser, samtidig med at der tages hensyn til det lokale landskab, værdifuld natur samt øvrige interessenter.

Dialogen tager afsæt i et finmasket plangrundlag som High Nature Value-kort (HNV) og landskabskarakterkortlægning samt bedriftens værdier og visioner samt øvrige interessenters ønsker til lokalområdet.

Herigennem kan peges på optimale løsninger og evt. udfordringer kan søges løst.

Planen består af en statusdel samt beskrivelse af en udviklingsramme.

Planens anvendelse

Planen er en fælles aftale mellem kommune og bedrift, hvori der søges optimale løsninger, der tilgodeser både produktion samt lokalområde. Planen skal erstatte elementer i miljøgodkendelsen, således at denne forenkles.

3. OM LYKKEGÅRDEN

Lykkegården IS har to ejendomme med husdyrproduktion. Hovedejendommen på Voer Færgevej 68 drives med malkekvæg og ejendommen på Godthåbsvej 7 drives med en sobesætning. Bedriften driver i alt ca. 400 ha jord fordelt på både eget og forpagtet jord.

Lykkegården I/S er en moderne familieejet bedrift. Den drives som en konventionel kvæg-, svine- og planteavlbedrift, hvor landbruget som livsstil, familien, selvstændigheden og arbejdsglæden ved dyr og planter er nogen af de væsentligste værdier i kombination med driften af en økonomisk forretning.

For Lykkegården I/S er der en stor faglig stolthed forbundet med at optimere mælke- og planteproduktionen og med at skabe balance mellem jord, produktion, økonomi og natur. Relationen til lokalsamfundet spiller en væsentlig rolle og alle er meget opmærksomme på, at sikre bedriftens goodwill gennem engagement i mange forskellige foreninger og deltagelse i aktiviteter i lokalområdet.

Lykkegården ejes af Karen og Henning Revsbech i fællesskab med datteren Hanne Line Revsbech og svigersønnen Søren Skovgaard. De har alle fire det grønne bevis, og alle deres slægter har drevet landbrug i mange generationer.

Selve hovedejendommen Lykkegården er tilkøbt i 1984, så der er ikke tale om en slægtsgård gennem flere generationer. Henning Revsbech stammer dog fra en anden gård på egnen (ejendommen Nordvej 8) som også fortsat er en del af bedriften. Lykkegården har været rammen om den seneste generation, så der er følelser og traditioner forbundet med selve gården.

Lykkegårdens udfordringer er blandt andet, at deres jordbesiddelser er spredt over en radius på 10 kilometer. Det giver udfordringer i logistikken og meget transport på de offentlige veje og gennem Kare og Holbæk. Familien har forsøgt at løse nogle af problemerne, men det er svært. Jordbytte er en mulighed, men ikke for den del af jorden, der har været i familiens eje gennem generationer.

En anden udfordring er, at størstedelen af jordbesiddelserne er beliggende i Randers Fjords opland, nitratfølsomt område og indenfor udpegningen af Natura 2000. Lykkegården sprøjter ikke mere end de lige

skal, men tænker tit, at det ville være godt med mere gødning. En del af grunden til det lave udbytte i 2013 var, at der ikke måtte gives tilstrækkelige gødningsmængder. I deres miljøgodkendelse skal de have en del ekstra efterafgrøder, og dem bliver de trukket 25 kg N/ ha. for. Lykkegården ønsker en mere fair vurdering af udvaskning og mulighed for at kunne gøde mere nogle steder og helt lade være andre steder. Størstedelen af bedriftens arealer ligger i nitratklasse III, og derfor må udvaskningen maksimalt svare til, at der udbringes 50 % af harmonigrænsen (0,85 DE/ha). Dertil kommer, at ca. 180 ha af bedriftens harmoniareal ligger i oplandet til Hevring Bugt, hvortil der har været stigende dyretryk. Det medfører, at der er krav om, at udvaskningen max må svare til planteavlsniveau. I bedriftens nuværende miljøgodkendelse er der krav om 8 % ekstra efterafgrøder. Ca. 108 ha af bedriftens harmoniareal ligger i det nitratfølsomme indvindingsområde. Det medfører krav om at der ikke må finde en merudvaskning sted.

Slutteligt er transporten et udfordrende problem, både for Lykkegården og i lokalområdet. Der er et væsentligt problem i forbindelse med transport fra Voer Færgevej ved Lykkegården og ud på hovedvejen Rougsøvej. Tilkørslen sker i LL. Sjørup hvor oversigtforholdene er meget dårlige. Problemerne gælder al trafik men særligt kørsel med landbrugsmaskiner giver problemer. Der ud over kan kørsel med landbrugsmaskiner gennem specielt Kare og Holbæk give udfordringer. Transport som følge af arealernes placering er beskrevet ovenfor.

4. LYKKEGÅRDENS VÆRDIER

Økonomien er en nødvendig forudsætning. Men økonomien er også en del af tilfredsheden og stoltheden ved at se, at indsatsen belønnes. Det opleves som en stor frihed selv at kunne tilrettelægge bedriftens hverdag. Reguleringen af erhvervet sætter dog begrænsninger for råderummet, ligesom selvstændigheden heller ikke giver mulighed for, at man kan planlægge 3 ugers ferie i USA.

Det er vigtigt at alle i familien er en del af den samme hverdag, og at livet og aktiviteterne på bedriften er en livsstil og ikke kun et arbejde. Fællesskabet spiller en stor rolle og prioriteres højt, ligesom der gøres meget ud af at involvere børnene i dagens aktiviteter på gården og formidle livsstilen videre til dem. Det er en drøm, at også næste generation vil være landmænd en dag.

Et godt landmandskab ligger familien meget på sinde, og der bruges meget energi på at minimere gener fra produktionen for lokalområdet og naboer.

Der er stor faglig stolthed i optimering og maksimering af produktionen samtidigt med levering af et kvalitetsprodukt. Familien Vil gerne kunne give en god produktionsjord videre til kommende generationer.

5. LYKKEGÅRDENS VISIONER

- Nedbringe gælden
 - Der er således ingen planer om udvidelse af I/S'et men en sikring af at de anlæg der tilhører I/S'et leverer og kører optimalt i forhold til produktionen.
- Ændring af udledningsregler herunder regulering af bræmmer
 - Lykkegården kunne godt ønske sig en mere nuanceret vurdering af, hvad der kunne være den bedste løsning mht. randzoner end der er i dag, hvor de 9 meter skal være éns for

alle. Der bør være andre parametre for, hvordan randzonerne skal udlægges, så tilgroning og ødelæggelse af de smalle ådalslandskaber sikres på bedste vis, uden at formålet med randzonerne forsvinder.

- Samle produktionsarealer omkring hovedgården
 - Lykkegårdens jordbesiddelser er spredt over en radius på 10 kilometer. Det giver udfordringer i logistikken og meget transport på de offentlige veje og gennem Kare og Holbæk. Familien har forsøgt at løse nogle af problemerne, men det er svært. Jordbytte er en mulighed, men ikke for den del af jorden, der har været i familiens eje gennem generationer.

6. INTERESSETER

Interessentmøde.

Et element i projektet er at holde møde med lokale interessenter, primært med det formål at etablere et godt samarbejde mellem landmænd og beboere og foreninger i lokalområdet. Ved visionsmødet på Lykkegården i august, blev det drøftet med Lykkegården, hvem der kunne være de mulige interessenter og inden endelig invitation til interessentmøde den 21. november 2013 blev sendt ud, blev invitationslisten godkendt af Lykkegården.

Mødet blev afviklet i god ro og orden og med en god dialog om de udfordringer, der er forbundet med at drive landbrug i dagens Danmark: De store maskiner, de smalle veje, landbrugets image, naturen, dyrene.

Lykkegården redegjorde for deres måde at drive landbrug på med indlæg fra alle 4 ejere. Det må konstateres, at de 4 ejere af Lykkegården har et godt image i deres lokalområde. De gør meget ud af at lytte til hvilke udfordringer de giver lokalområdets beboere, og de forsøger at gøre noget ved det i så vid udstrækning som det er muligt for dem. Eksempelvis blev der kommenteret på trafikken gennem LL. Sjørup om, at de kører for stærkt, og på 'forkerte' tidspunkter, dvs. om aftenen/natten.

Danmarks Naturfredningsforenings repræsentanter på mødet var samtidig også nabo til en af ejendomme, som hører under Lykkegården. De gav udtryk for at det var fantastisk at blive inviteret til at deltage i et sådant møde. De havde måske forventet, at mødet var mere løsningsorienteret, men kommunen måtte forklare, at projektet endnu ikke var nået til dette stade. Desuden blev logistikken og fordele/ulempen ved braklægningsordningen debatteret.

Andre landmænd, der var til stede gav udtryk for den problematik der opstår ved, at områder kan vokse sig ind i beskyttet natur og derved blive snigløbet af andre regler, er en udfordring for landbruget. Denne problematik hører muligvis mere hjemme i projektet som helhed end som interessent-problematik. Fra Kyst- og Fjordcentret blev der udtrykt ønske om bedre målinger på udpinte jorder og humusindhold, en problematik som måske også hører hjemme i projektet som helhed.

Kommunen som interessent

Kommunen er myndighed i forhold til natur og miljø og skal på den baggrund sikre, at gældende love og vedtægter overholdes uanset, om de findes logiske/rimelige i forhold til den enkelte landmand.

Desuden skal kommunen planlægge, beskytte og udvikle, så der opnås bedst muligt samspil mellem de aktører der på banen. Kommunen kan derfor være en vigtig interessent i forhold til landbruget ud over det at have myndighedskasketten på.

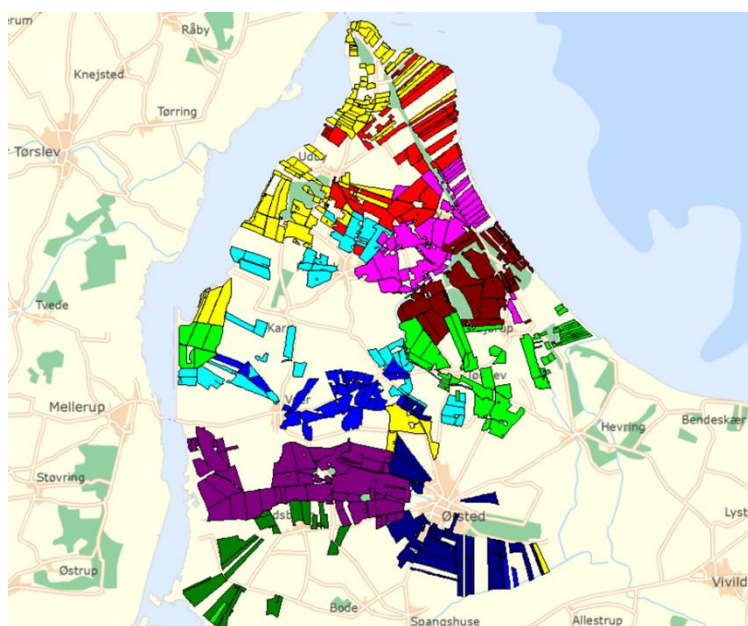
Specifikt for Lykkegårdsens jorder ser kommunen flere fremtidige planlægningsmuligheder, som kunne være interessante at få en videre dialog om. Disse beskrives nærmere i udviklingsrammen.

7. HÅNDTERING AF UDFORDRINGER

For Lykkegården handler det om:

7.1. ARRONDERING

Rougsøområdet er præget af store landbrug. Området er naturligt afgrænset af Randers og Grund Fjord, Hevring Bugt samt Ørsted Enge, hvor der tidligere har været en fjord fra Hevring bugt til Grund Fjord. I Rougsøområdet er et markblokareal på ca. 13.000 ha. Heraf ejer de 10 største brug 6.200 ha. Nedenstående kort viser de 10 største landbrug i området:

Det er tydeligt, at de fleste store bedrifter har en god arrondering af deres arealer. Lykkegårdens arealer er indtegnet med turkis og viser tydeligt, at bedriften består af flere ejendomme. Der er arealer koncentreret omkring Voer og Holbæk samt omkring hovedejendommen på Voer Færgevej.

Optimalt burde arealerne samles, så driften kunne optimeres og spildtid til kørsel minimeres. I praksis er der flere store udfordringer i at samle arealerne. Arealerne ved Voer og ned mod Randers Fjord har affektionsværdi da det er gammel slægtsjord. Arealerne omkring Holbæk er samlet omkring Godhåbsvej 7 og flere mindre ejendomme nord for Holbæk. Der er store sammenhængende arealer, som kan drives rationelt, men som ligger langt fra Voer Færgevej 68. En løsning kunne være at skifte arealerne ved

Holbæk ud med arealer mellem Vore Færgevej og Voer i forbindelse med en større jordfordeling eller handel af større ejendomme.

På kort sigt er det nok nødvendigt at fokusere mere på at optimere driften på arealerne med deres nuværende placering gennem optimering af sædskifte mv. så der ikke skal køres langt for at passe små arealer.

Tidsforbruget til transport mellem arealer er en omkostning som ikke bibringer bedriften værdi. Ud over at det er en omkostning kan lang transport også gøre det ekstra vanskeligt at få logistikken til at hænge sammen i travle perioder med intensivt markarbejde. Hvis arealerne i de tre kerneområder var tilstrækkeligt store kunne problemet afhjælpes ved at have en maskinpark og mandskab i hvert område som kunne varetage størstedelen af driften. I Lykkegårdes tilfælde er det kun en meget begrænset del af løsningen. Arealerne er ikke store nok til at der kan ansættes markpersonale flere steder. Ud over Lykkegården er der kun personale ved ejendommen Godthåbvej 7, men de er primært tilknyttet stalden. En anden løsning kan være at tilpasse markdriften så sædskiftet tilpasses efter at få så få afgrødetyper som muligt i hvert område. Det vil give færre behandlinger i hvert område og derved vil der kunne spares transport. I praksis vil det give store udfordringer. Specielt den store andel af grovfoder gør at der er bindinger på sædskiftet, da der er meget transport forbundet med høst. Derfor skal grovfoderet helst placeres tæt på Lykkegården.

Hvis udfordringen med de spredte arealer skal løses effektivt vil det kræve en arrondering af bedriften. For den enkelte landmand er det en næsten umulig opgave, da der sjældent kan findes en løsning ved at to landmænd bytter jord. Jordfordelinger i et område har ofte været brugt til at få arronderingen forbedret for en række ejendomme, hvor opkøb af jord har givet en uhensigtsmæssig placering af jord i forhold til ejendomme. Flere af de store ejendomme i området har en fin arrondering bl.a. pga. en række tidligere jordfordelinger. Da køb og salg af jord og ejendomme et en løbende proces kan en regelmæssig jordfordeling være et væsentligt bidrag til at optimere driften for de enkelte ejendomme i området. En løsning kan være at kommunen opdeles i eksempelvis 10 områder hvor der årligt foretages en jordfordeling i et område.

7.2. UDLEDNING

Kvælstof - overfladevand.

Størstedelen af bedriftens arealer ligger i nitratklasse III, og derfor må udvaskningen maksimalt svare til, at der udbringes 50 % af harmonigrænsen (0,85 DE/ha)

Dertil kommer, at ca. 180 ha af bedriftens harmoniareal ligger i oplandet til Hevring Bugt, hvortil der har været stigende dyretryk (se kortbilag 3). Det medfører, at der er krav om, at udvaskningen max må svare til planteavlsniveau.

I bedriftens nuværende miljøgodkendelse er der krav om 8 % ekstra efterafgrøder

For nuværende reguleres udvaskning af kvælstof til overfladevand således i forhold til udvaskning ud af rodzonen og ikke i forhold til udledning til recipienten. Endvidere foregår reguleringen på en meget grov skala, hvor opdelingen er det enkelte vandopland.

Ønsket er, at der fremover sættes nogle rammebetingelser for udledning, hvor der måles på output i stedet for input. Dvs. udvaskning til recipienten i stedet for gødning anvendt på marken, eller sagt som af Natur- og Landbrugskommissionen (NLK) "fremtidens regulering skal i langt højere grad forfølge opfyldelse af miljø- og naturmål frem for at sætte begrænsninger for produktionen" For at kunne gøre det, er det nødvendigt med et højere detaljeringsniveau, hvor der kan tages hensyn til lokale forhold, herunder udbytte, drænforhold mv. Dertil kommer, at der skal kunne vælges mellem en række virkemidler, som giver fleksibilitet til at vælge det virkemiddel, der er mest effektivt på det pågældende sted, og samtidig generer landbrugsproduktionen mindst muligt.

Ønsket er desuden at den ændrede kvælstofregulering hurtigst muligt bør baseres på målte udledninger af kvælstof, som kan supplere eller erstatte modelberegninger.

Nitratudledning fra Lykkegården - en lokal model af Gitte Blicher-Madsen m.fl. (Århus Universitet):

Målsætning for delprojekt om N-udledning i Landbruget i Landskabet

1. Kortlægning af strømningsveje for N-udledning på Lykkegård I/S

Lykkegårds arealer afvander til Randers Fjord og til Langvad bæk, der strømmer via Ingerslev Å til Kattegat. Omkring $\frac{1}{4}$ af det dyrkede areal ligger på lavbund ud mod Randers Fjord, heraf ligger ca. $\frac{2}{3}$ bagved et dige med en pumpestation, der afvander Kare Bæk. Lavbundsarealet bag ved diget er den bedste jord på bedriften, hvor der typisk opnås et udbytte af vinterhvede på omkring 10 tons/ha. Der eksisterer ikke deciderede drænkort for jordtilliggende til Lykkegårds I/S. Henning Revsbech indtegnede drænedninger på print af kort med Lykkegård I/S's marker. Drænedninger bliver af Århus Universitet indtegnet på et kort over vandløb og grøfter således at vandløb-grøfte-dræn-netværket forhåbentlig bliver sammenhængende og med en logisk strømningsretning.

2. Screening af N koncentrationer i dræn, grøfter og vandløb.

Når strømningsnetværket er i optegnet gennemføres en opsporing af drænudløb i vandløb. Derefter udpeges målepunkter til en screening af vandføring og N koncentrationer i udvalgte dræn, grøfter og/eller vandløb for at opnå et første indtryk af koncentrationsniveau og transport. Århus Universitet kontakter formand for pumpelaugene for at få tilladelse til at udtage vandprøver ved pumpestationen. Henning Revsbech prøver at skaffe rapport med flowmålinger ved pumpestationen, som blev foretaget ved tilbud på ny pumpe. Århus Universitet vil bede Lykkegård I/S om en tilladelse til at opspore drænudløb i vandløb samt at udtage prøver til måling af N koncentrationer i drænvand og evt. grøfter. Resultatet mangler p.t.

3. Opgøre N-markbalance som forskellen mellem den samlede tilførsel med gødning, fiksering og deposition og bortførsel med høstede afgrøder for jordtilliggende på Lykkegård I/S.

Ud fra data i gødningsregnskabet for 2013 udarbejder Århus Universitet en beregning af N-markbalancen for Lykkegård I/S. Beregningen korrigeres for afvigende udbytter og evt. for proteinindhold. Bør vedlægges som bilag, når det er udarbejdet.

4. Perspektivere proces til at opgøre bedriftsspecifik N-udledning til kysten.

Her mangler perspektivering fra forskerne.

Fosfor - risiko kortlægningsværktøj:

Ideen er at der skal laves et screeningsværktøj der kan hjælpe med at vurdere hvor det er mest effektivt at sætte ind med virkemidler på de enkelte arealer.

For at få den fulde effekt af værktøjet er det nødvendigt med et stort kendskab til lokale forhold herunder viden om markernes fosfortal.

Nitrat - grundvand

Ca. 108 ha af bedriftens harmoniareal ligger i et nitratfølsomt indvindingsområde (se kortbilag 4 sidst i materialet.) Det medfører krav om at der ikke må finde en merudvaskning sted.

De nitratfølsomme indvindingsområder indgår i et aktuelt indsatskortlægningsarbejde, og udpegningerne kan eventuelt ændres i fremtiden som resultat af projektet.

7.3. TRANSPORT

Transport som følge af arealernes placering er beskrevet i afsnittet om arrondering. Der har tidligere været problemer i forbindelse med transport til og fra Godthåbsvej 7, hvor det meste transport gik via Godthåbsvej til Rougsøvej midt i Holbæk. Problemet blev afhjulpeth ved anlæggelse af en ny vej nord og sportspladsen så trafikken ikke kommer ud til Rougsøvej på et sted med meget dårlige oversigtsforhold.

I dag er der tilsvarende problemer med tung/hyppig transport gennem Ll. Sjørup, hvor der også er meget dårlige oversigtsforhold ved krydsning af Rougsøvej.

Ligeledes er der en del transport gennem Kare og Voer. Transporten er særlig intensiv i forbindelse med høst af grovfoder og andre afgrøder samt ved udkørsel af husdyrgødning. Der ud over er der kørsel i forbindelse med andet markarbejde i hele dyrkningssæsonen.

Der er flere landmænd i lokalområdet som har anlagt grusveje så deres kørsel med landbrugsmaskiner kan lades uden om landsbyerne, men der køres fortsat ofte gennem landsbyerne hvor de samme udfordringer med dårlige udsigtsforhold er til stede. Det er derfor oplagt at kommunen går ind arbejdet med at finde løsninger på disse problemer. Ved at kommunen påtager sig en rolle kan der arbejdes for en fælles løsning af problemerne med udgangspunkt i Lykkegaardens udfordringer. Anlæggelse af disse "bondeomfartsveje" vil ofte berøre andre arealer end Lykkegaardens egne. Derfor vil det være oplagt at

tænke det ind i eventuelle jordfordelinger så der ikke skabes nye uhensigtsmæssige opdelinger og ekspropriation om mulig undgås.

7.4. LANDSKAB:

Der er ingen aktuelle landskabsudfordringer, idet Lykkegården har valgt, at det er på Lykkegården eventuelle nye bygningsudvidelser skal foregå. Lykkegården har dog tidligere haft planer om at etablere en kvægstald på de jorde, der hører til ejendommen Nordvej 8, som er slægtsgården i Voer. Her er det værd at nævne, at hvis udvidelsen af bygninger skulle have foregået på de ældste jorder, ville det blive nødvendigt at placere bygningen indenfor udpegningen af det beskyttede landskab "Kare og Hollandsbjerg Holme" samt Kystnærhedszonen. I de bevaringsværdige landskaber vil landskabsværdierne som udgangspunkt veje tungere end benyttelseshensyn. Byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugsejendomme kan tillades, hvis det opføres i nær tilknytning til eksisterende bygninger og udformes under særlig hensyntagen til landskabets karaktergivende landskabselementer. Da gården ligger i byen Voer, kan en ny stald ikke etableres i nær tilknytning til eksisterende byggeri. En placering i det åbne land vil kræve en særlig sagsbehandling, der bygger på dialog og en fælles forståelse for, hvilke hensyn, der skal tages, for at minimere bygningens fremtoning i landskabet. Her er kommunens rolle vigtig; både som faglig ressource, formidler på landskabsområdet og som interessant: "Hvordan sikrer vi, at Lykkegården kan gennemføre sine byggeplaner, uden at det sker på bekostning af det bevaringsværdige landskab?" "Hvad skal vi tænke ind, så både Lykkegården og kommunen oplever, at placeringen giver mening?" Det kræver kompetencer indenfor planlægning, arkitektur og bygningskonstruktion samt landskabsarkitektur, men hvis de er til stede, er det muligt at få et resultat, der i hvert konkrete tilfælde tilgodeser både byggeplaner og landskab ved den bedst mulige løsning.

Landskabsbeskrivelser og kort over Bevaringsværdige landskaber findes i bilagene.

8. UDVIKLINGSRAMME / KONKLUSION / OPSAMLING

1. Bygningsmæssige rammer i forhold til naboer og landskab:

Voer Færgevej 68:

Lykkegårdens placering i landskabet medfører, at der rent landskabsmæssigt er gode muligheder for fremtidige udvidelser af ejendommen Voer Færgevej 68.

Ejendommen ligger med en afstand på ca. 374 m til nærmeste nabo, hvilket giver fine udvidelsesmuligheder samtidig med at gældende krav til maksimal lugtbelastning overholdes.

Nordvej 8:

Vælges det derimod at udvikle slægtsejendommen i Voer, imødeses landskabelige udfordringer, som dog muligvis kan løses ved ekstraordinær tilpasning til landskabet ved valg af placering og udformning af et udflyttet staldkompleks.

Ejendommen ligger inde i Voer, så det vil ikke være muligt i forhold til lugtgenekrav at etablere husdyrproduktion sammen med den nuværende bygningsmasse.

Hvis bedriften på et tidspunkt ønsker at have husdyrproduktion knyttet til slægtsgården, skal kommunen involveres så tidligt som muligt i processen.

Resterende bygninger:

Så vidt muligt søges tiloversblevne bygninger anvendt til et andet formål, alternativt fjernes de.

Udformning:

Ved fremtidige byggerier søges udseende og placering i landskabet tilpasset bedst muligt efter guide fra Norddjurs Kommune, som vedrører bl.a. farve- og materialevalg samt placering og udformning.

2. Produktionsramme i stalden:

Generel udledning:

Bedriften tildeles en udledningsramme i forhold til ammoniak-emission jf. gældende vejledende BAT-normer.

Bedriftens sammensætning og størrelse kan tilpasses inden for den tildelte ramme.

Hvis bedriften ønsker at udlede mere ammoniak, end rammen tilsiger, ved f.eks. at udvide bedriftens husdyrproduktion væsentligt skal kommunen ansøges herom.

Specifik natur:

Der er ikke ammoniakfølsom natur i nærheden af staldanlægget på Voer Færgevej 68. HNV-kortlægning på bedriften understøtter dette.

Skulle der findes potentiel ammoniakfølsom natur i nærheden af et staldanlæg, skal kommunen besigtige arealet og vurdere, om arealet rent faktisk har en kvalitet, der medfører, at ammoniakdeposition er en trussel.

3. Udledningsramme for udvaskning:

Lykkegårdens arealer afvander til Randers Fjord.

Den maksimale udvaskning fastsættes til xx kg N/ha/år ud af rodzonen?? Afsnittet afventer perspektivering fra Århus Universitet.

Fastsættelse af udledningsramme - forskerne skal inddrages. Det handler om skala, der giver et mere nuanceret billede. Hvor meget af det der udvaskes rammer fjorden? En mere finmasket ramme.

4. Ønsker fra kommune og/eller interessenter samt bedriften:

Arrondering:

En af de store udfordringer, som berører bedriften i forhold til landbrugsdriften, er den store spredning af arealerne. Der skal arbejdes på at få samlet arealerne noget mere, hvilket også vil gavne naboer og kommune i forhold til, kørsel med landbrugsmaskiner fra gården og ud til arealerne.

Kommunen ønsker at afprøve et set-up, hvor der laves jordfordeling i nærmere geografisk afgrænsede enheder i kommunen i en 10-årig turnus.

De enkelte områder skal så vidt muligt afgrænses efter naturlige grænser i landsabet så flest muligt af landmændene får alle deres arealer med i samme område. For Lykkegårdens område er en oplagt afgrænsning Rougsø som er afgrænset af Ørsted Kær, Hevring Kær og Hevring Hede. Tilsvarende vil større skovområder mv. give naturlige skel.

Jordfordelingen skal planlægges så flest mulige opgaver kan løses samlet. Ud over arrondering kan der være konkrete projekter som vejanlæg, naturprojekter mv. som kræver jordfordeling. En samlet løsning vil både sikre at den enkelte lodsejer kun skal forstyrres en gang og samtidig vil en samlet behandling af alle forhold give det bedste grundlag for gode løsninger.

Barrierer:

- Hvis eksisterende regler giver problemer i forhold til at samtænke flere formål i en jordfordeling så skal barriererne fjernes for at kunne udnytte værktøjet optimalt.

- der skal sikres finansiering til jordfordelingen. Enten via en særlig statslig pulje eller ved midler fra søjle 2/landdistriktsmidler.

Transport:

For at minimere kørsel gennem byerne Kare og Holbæk og få bedre oversigtsforhold ved vejkryds bør der etableres en bondeomfartsvej så landbrugstrafikken kan ledes udenom byerne.

Natur og lavbundsarealer:

Kommunen ønsker at der fremmes etablering af naturkorridor og sammenhæng til naturområder.

I forbindelse med visionsmødet kom det frem, at familien ikke ønsker at indgå græsningsaftaler på engene ved Kare Holme. Dette skyldes, at den inddæmmede jord er meget frugtbar og giver gårdens bedste dyrkningsresultater. Der arbejdes til gengæld med krydsning af malke- og kødkvæg og gården vil gerne bidrage med kvæg til græsningslaug.

Bedriften har også engarealer nord for Kare uden for pumpelaget. Da arealet periodisk er oversvømmet og samtidig er en del af Habitatområde 14, ønsker Norddjurs Kommune imidlertid at området tages ud af omdrift. Formålet er en klimasikring af de strandengsarealer som indgår i udpegningsgrundlaget for habitatområdet. En stigende vandstand i fjorden vil reducere strandengsarealet. Ved at udtage arealer som støder op til de nuværende strandenge af omdrift og udlægge dem med vedvarende græs, så får vegetationen mulighed for at trække sig ind i lang og strandengsvegetationen kan opretholdes.

Udtagning vil muligvis kunne finansieres af de midler der er afsat til at udtage lavbundsarealer af omdrift.

Landskab:

Beskrivelsen af de bevaringsværdige landskaber indeholder forslag til handlinger og initiativer, der kan styrke de landskabelige kvaliteter og områdets unikke præg. Flere af tiltagene berører også Lykkegårdens jorder, især hvis der kunne indgås samarbejde med tilstødende naboer.

Kommunens forslag til handlinger og initiativer der kunne berøre Lykkegården:

1. Rydning/ renovering af faldefærdige bygninger i landsbyerne.
2. Rydning af skovplantning og afgræsning af litorinakystskrænterne, så de igen fremstår som kontrastgivende overdrev.
3. Forlængelse af lodsstien langs litorinakystskrænten, så stiens oprindelige tracé genskabes.
4. Fortsat skov- og landbrugsdrift
5. Bevaring af de få boliger/ gårde, der er.
6. Mere afgræsning/ naturpleje af lavbundsarealer.
7. Stier, offentlig adgang samt formidling af områdets kvaliteter.

Skovrejsning:

For at sikre grundvandsinteresser i området, er jorden omkring Lykkegården udpeget som skovrejsningsområde med tilskud i den nye kommuneplan.

Foruden grundvandshensyn vil en skovplantning omkring gården sløre indkig til stalden, som er meget markant set fra nord og vest.

5. Tids- og handleplan

Indsatsområde	Mulige løsninger	Redskaber/ tiltag	Interessenter	Tidsfrist	Plan- og temasammenhæng
N-Udledning					
For lidt	Ny regulering,	Kendskab til	Lykkegården.	Kan	Vandplan

kvælstof til afgrøderne	hvor lokale virkemidler kan vælges	udvaskning og recipient → vælg virkemiddel → mere N til rådighed	Evt. nabobedriften ved oplandsløsninger	igangsættes ved ny lovgivning (måske 2016)	
Arrondering					
Spredte marker	Samle markerne	Jordfordelingsset-up	Norddjurs Kommune Lykkegården	Kan igangsættes, når barrierer er fjernet og finansiering er på plads.	Landdistriktsudvikling?
Transport	Minimere kørsel i byer	Bondeomfartsvej	Norddjurs Kommune Lykkegården Lokalområdet	Ingen	Landskabskarakterkortlægning Lokalplaner?
Natur og vand					
Klimasikring og større naturområder	Naturkorridor og sammenhæng mellem naturområder	Arealer udenfor punpelaget tages ud af drift.	Norddjurs Kommune Lykkegården Interesseorganisationer	Ingen	Klimatilpasningsplan Natur- og vandplaner
Skovrejsning	Styrke grundvandstilstanden	Tilplantning med tilskud	Norddjurs Kommune Lykkegården	Ingen	Skovrejsningsplanen Landskabskarakterkortlægning
Landskab					
Bevaringsværdige landskaber	Styrkelse af nøglekarakterer	Rydning og afgræsning af kystskrænten Naboinddragelse	Norddjurs Kommune Lykkegården Naboejendomme	Ingen	Landskabskarakterkortlægning
Offentlig adgang	Etablering af stiforbindelser	Forlængelse af Lodsstien. Naboinddragelse	Norddjurs Kommune Lykkegården Interesseorganisationer	Ingen	Landdistriktsudvikling?

			ioner		
Skovrejsning	Skærme for indkig til landbrugsbygninger	Tilplantning med tilskud	Norrdjurs Kommune Lykkegården	Ingen	Skovrejsningsplanen Landskabskarakterkortlægning
Bygninger					
Nordvej 8, nyt staldkompleks	Ekstraordinær tilpasning til landskabet	Konkret vurdering, dialog	Norrdjurs Kommune Lykkegården Lokalområdet	Ingen	Landskabskarakterkortlægning
Tomme bygninger	Anvendes til andre formål/fjernes	Nedrivningspulje, dialog	Norrdjurs Kommune Lykkegården Lokalområdet	Ingen	Landskabskarakterkortlægning Landdistriktsudvikling?

9. BILAG:

9.1. STATUS FOR BEDRIFTEN

Lykkegården IS har to ejendomme med husdyrproduktion. Hovedejendommen på Voer Færgevej 68 drives med malkekvæg. Dertil kommer ejendommen på Godthåbsvej 7, som drives med en sobesætning.

Bedriften driver i alt ca. 400 ha jord.

9.1.1. PRODUKTIONSFORM

Voer Færgevej 68: Kvægbrug (miljøgodkendelse juli 2012):

260 Årskøer, 298 kvieopdræt 0-25 mdr. Og 140 Tyrekalve 40-50 kg svarende til 477,61 DE. Se bilag 1 for sammensætning.

Godthåbsvej 7: 450 årssøer og 2.000 smågrise.

Bilag 1:

Dyrehold og staldtype	Stald afsnit	Vægt/alders grænse	Foderkorrektion råprotein	Antal årsdyr/producerede	DE	DE ved 11.000 EKM*
Årskøer, Sengebåse med fast gulv, 2 % hældning og skraber	ny kostald		166,7 g/FE	200	266,7	296,08
Årskøer, dybstrøelse lang ædeplads med fast gulv	ny kostald		166,7 g/FE	35	46,7	51,81
Årskøer, sengestald med spalter og ringkanal	ny kostald		166,7 g/FE	25	33,3	37,01
Opdræt, sengestald med spalter og ringkanal	ny kostald	23-25 mdr.		24	15,02	15,02

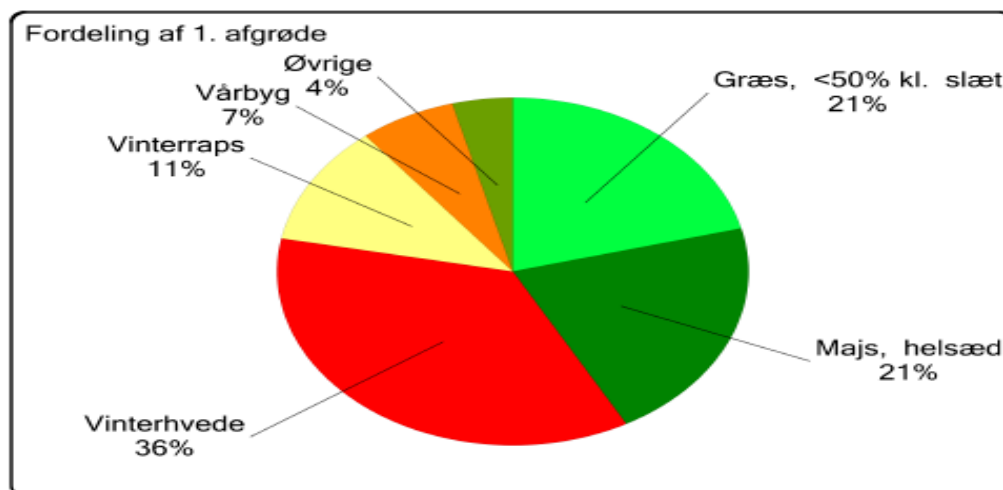
Opdræt, sengestald med spalter og ringkanal	ny kostald	14-17 mdr.		36	17,39	17,39
Opdræt, dybstrøelse hele arealet	ungdyrstald	17-23 mdr.		72	40,23	40,23
Opdræt, dybstrøelse, lang ædeplads med spalter	lade	3-14 mdr.		131	47,86	47,86
Småkalv, dybstrøelse hele arealet	småkalvestald	0-3 mdr.		35	8,58	8,58
Tyrekalve, dybstrøelse hele arealet	småkalvestald	40-60 kg		140	1,83	1,83
DE i alt					477,61	515,81

- Gældende dyreenheder i 2014

9.1.2. AREALER

Til ejendommen hører i alt 402 ha ejede og forpagtede arealer, som er i drift.

Boniteten svinger mellem enkelte marker med Jb 2 og op til Jb 7. Bedriften har således en meget varieret bonitet i driften. Ca. 396 ha ud af de 402 ha indgår som harmoniarealer til udbringning af gødning. Sædskifte Som det ses af nedenstående figur, anvendes godt 40 % af bedriftens areal til produktion af grovfoder til malkekvægbesætningen, mens de resterende knap 60 % anvendes til produktion af salgsafgrøder (inkl. foderproduktion til bedriftens sobesætning).

9.1.3. EJENDOMME

Bedriftens samlede areal består af 423,8 ha. Heraf indgår de 401,2 ha i driften, mens de resterende 22,6 ha udgøres af gårdsplads, skov, veje mv. Ca. 76 % af bedriftens markareal er ejet, mens de resterende 24 % er forpagtet.

Bedriften består af 5 ejede ejendomme og 5 forpagtede (del-)ejendomme. Fordelingen ses herunder.

Kommune	Ejendoms nr.	Adresse	Ha	Ejet	Forpagtet	Dyr	Byg
Norrdjurs kommune	0109927	Voer Færgevej 68, Ørsted	71,5	X		Malkekvæg	ja
Norrdjurs kommune	0108966	Nordvej 8, Ørsted	87,4	X		-	ja
Norrdjurs kommune	0107967	Godthåbsvej 7, Ørsted	93,5	X		Søer og smågrise	Ja
Norrdjurs kommune	0108143	Holbækgård mark 4, Ørsted	41,88	X			ja
Norrdjurs kommune	0109286	Rougsøvej 209, Ørsted	34,96	X			ja
Norrdjurs kommune	0102636	Fjellerup bygade 48, Glesborg	10,72		X		
Norrdjurs kommune	0109263	Rougsøvej 184, Ørsted	27,91		X	19 får	
Norrdjurs kommune	0109322	Rougsøvej 248, Ørsted	4,2		X		
Norrdjurs kommune	0108144	Holbækgård mark 5, Ørsted	4,6		X		
Norrdjurs kommune	0108472	Fjordvej 10B, Ørsted	47,21		X		

9.2. ANALYSE/ STATUS PÅ MILJØ

9.2.1. AREALER

Herunder redegøres for de nuværende miljømæssige udpegninger på bedriftens arealer, som håndteres i en miljøgodkendelse.

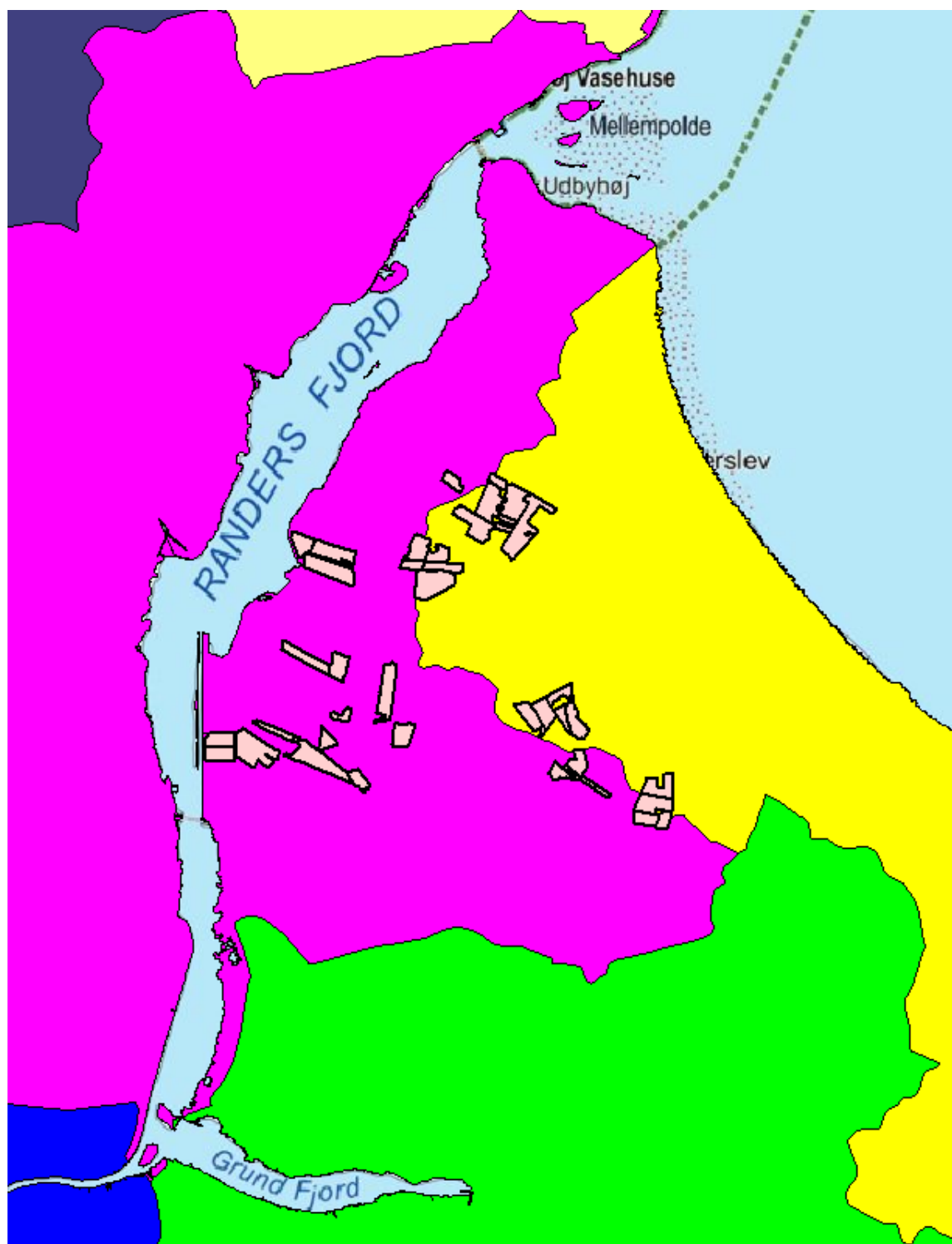
Kvælstof - overfladevand. Størstedelen af bedriftens arealer ligger i nitratklasse III, og derfor må udvaskningen maksimalt svare til, at der udbringes 50 % af harmonigrænsen (0,85 DE/ha) (se bilag 2). Dertil kommer, at ca. 180 ha af bedriftens harmoniareal ligger i oplandet til Hevring Bugt, hvortil der har været stigende dyretryk (se bilag 3). Det medfører, at der er krav om, at udvaskningen max må svare til planteavlsniveau.

I bedriftens nuværende miljøgodkendelse er der krav om 8 % ekstra efterafgrøder.

Bilag 2: Nitratklasser. Den mørkeblå farve angiver nitratklasse III

Bilag 3: Opland til Hevring Bugt. Den gule farve angiver oplandet til Hevring Bugt

Nitrat - grundvand. Ca. 108 ha af bedriftens harmoniareal ligger i et nitratfølsomt indvindingsområde (se bilag 4). Det medfører krav om at der ikke må finde en merudvaskning sted.

Bilag 4: De nitratfølsomme indvindingsområder indgår i et aktuelt indsatskortlægningsarbejde, og udpegningerne kan eventuelt ændres i fremtiden som resultat af projektet. Den blå skravering angiver nitratfølsomme indvindingsområder.

Fosfor. Hele bedriften ligger indenfor natura 2000-område, overbelastet med fosfor. Krav til fosforudvaskning afhænger af jordtype, dræningstilstand samt arealernes fosfortal. Arealernes største udfordring er således at der afvandes til Randers Fjord, hvor arealerne er udpeget som nitratklasses-III arealer.

9.2.2. ANLÆG

Herunder redegøres for de nuværende miljømæssige forhold, som har betydning for bedriftens staldanlæg og husdyrhold, som håndteres i en miljøgodkendelse.

Lugt. Krav i forhold til lugt afhænger af dyreholdets størrelse og sammensætning sammenholdt med afstanden til naboer. Geneafstanden vedrørende lugt er til enkelt bolig beregnet til ca. 97 m, til samlet bebyggelse ca. 233 m og til byzone ca. 352 m. Der er ca. 430 m til nærmeste enkeltbolig, ca. 1.100 m til samlet bebyggelse og ca. 2,9 km til nærmeste by med byzone. Der er således isoleret set i forhold til lugtkrav god plads til fremtidige udvidelser.

Ammoniak. Dyreholdets ammoniakemission reguleres på tre områder:

- I. Generelt ammoniakreduktionskrav.
- II. BAT.
- III. Ammoniakdeposition til ammoniakfølsom natur.
 - a. Kategori I: Ammoniakfølsom Natura 2000 natur.
 - b. Kategori II: Heder > 10 ha, overdrev > 2,5 ha.
 - c. Kategori III: §3-natur (heder, moser, overdrev) og ammoniakfølsom skov.

Ad I. og II. er generelle krav, der ikke er betinget af den tilstedeværende natur, og derfor er uafhængig af beliggenhed, hvorfor det ikke beskrives nærmere her.

Ad III. Afhænger af bl.a. af den indbyrdes beliggende mellem naturområde og staldanlæg, produktionens størrelse og produktionstype, hvor der er lovbestemte niveauer for ammoniakdeposition til de forskellige naturtyper.

Afstand til kategori I-natur: ca. 3,2 km til Natura 2000 område øst for ejendommen.

Afstand til kategori II-natur: ca. 3,6 km til hede nordøst for ejendommen.

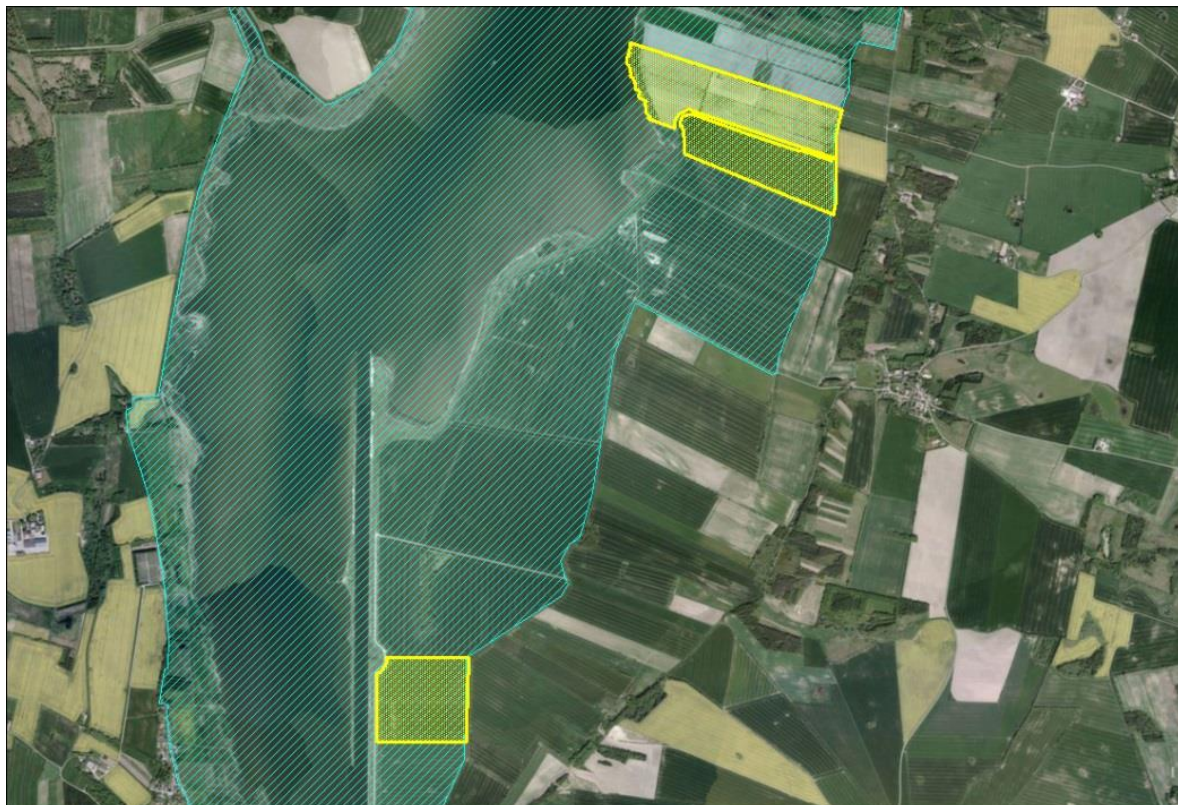
Afstand til kategori III-natur: ca. 480 m til mose nord for ejendommen.

Anlægget ligger således i en fornuftig afstand til ammoniakfølsom natur, hvorfor der også på dette punkt vurderes at være plads til fremtidige udvidelser.

9.3. STATUS PÅ NATUR

9.3.1. NATURA 2000.

Lykkegården ejer 61 hektar indvundet, marint forland, som er beliggende indenfor Natura 2000 ved Randers Fjord:

9.3.2. BESKYTTEDE NATURTYPER.

Lykkegården ejer 1, 8 hektar beskyttet natur fordelt på 5 lokaliteter. Der er tale om overdrev, mose, sø og overdrev.

- Arealet ved Lystrup ligger nærmere end 1.000 m til særlig følsomt naturområde beskyttet efter § 7 i lov om miljøgodkendelse. Arealet henligger som vedvarende græs, hvor der er en MVJ-aftale om afgræsning.
- Et areal grænser op til A-målsat vandhul m560-07-sø beskyttet i henhold til § 3 i naturbeskyttelsesloven.
- Mark 19-0 og 20-0 ligger inden for habitatafgrænsningen i pumpelag. Uden for afvandingskanal og dige er der en strandeng beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.
- Mark 24-0 grænser op til 2 overdrev og en mose, m562-04-ov, m562-01-ov og m562-05-mo, alle B-målsatte.
- Mark 12-0 og mark 23-0 grænser op til B-målsat overdrev, m 562-02-0v.
- Mark 33-0 grænser op til C-målsat overdrev m560-01-ov.
- Mark JL3-0 grænser op til B-målsat mose m572-01-mo.

9.3.3. HNV KORT

Kortet er især henvendt til landmænd og myndigheder, her kan det ses, hvilke arealer det batter mest at bevare natur og lave naturpleje på. Fremover skal der arbejdes ud fra tanken om at starte med at beskytte de områder, der i forvejen har høj naturværdi.

Kortet er opbygget af 14 delindikatorer, der hver især er repræsenteret ved et kortlag og som har udslagskraft om fordelingen af biodiversitet i det åbne land. Et areal kan score enten 0 eller 1 for hver delindikator, og den samlede HNV score beregnes som en simpel sum af de 14 delindikatorer.

6 delindikatorer, der repræsenterer den nuværende viden om, hvor der forekommer enten truede arter eller udvalgte planter, der indikerer høj natur-tilstand.

3 delindikatorer, der udpeger potentielle levesteder for truet biodiversitet. Indikatorerne angiver (1) udbredelsen af og (2) nærheden til beskyttede naturområder, f.eks. hede og mose, samt (3) nærhed til småbiotoper, f.eks. levende hegn og skov.

2 delindikatorer for landbrugstyper, som generelt fordrer høj naturværdi, hhv. økologiske marker og en række ekstensive driftsformer.

3 kortlag, der repræsenterer landskabstyper, som er gode indikatorer for naturkvalitet. Disse tre lag omfatter kystzonen, lavbundsarealer (f.eks. ådalene) samt de stejle skrænter.

Der er dog stadig en del usikkerheder ved dette værktøj. Kortets svaghed består nemlig i, at biodiversitetsdata endnu ikke er tilstrækkeligt kortlagt.

DCE-Nationalt Center for Miljø og Energi under Aarhus Universitet der i 2012 har udviklet HNV modellen har været ude for at teste HNV kortets anvendelighed blandt andet på Lykkegården. Nedenfor er opridset hvilke resultater der kom ud af undersøgelserne.

Lykkegården - L, 15 potentielle naturarealer besigtiget den 19. og 20. juni 2013.

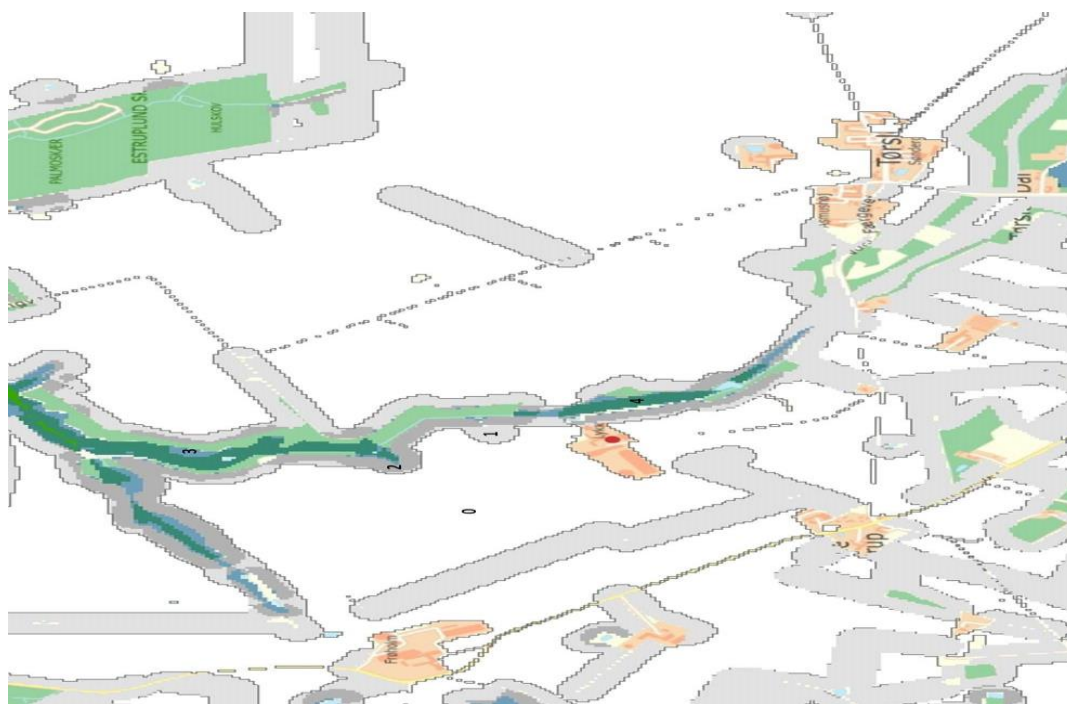
4 naturarealer havde højere HNV score end hvad den konkrete besigtigelse af naturarealerne gav.

2 naturarealer gav samme score i HNV og ved besigtigelse.

9 arealer havde lavere score i HNV end hvad besigtigelsen af arealet gav.

Det vil sige, at der umiddelbart er en stor usikkerhed ved brug af HNV kortet, når over halvdelen af naturarealerne får en for lav score i HNV kortet, end hvad der reelt findes ved en konkret besigtigelse.

Kort fra arealinfo omkring ejendommen med HNV lag slået til. Tal indikerer HNV score:

9.3.4. NATURPROJEKTER I NORDDJURS KOMMUNE.

Karakteristisk for Lykkegårdens jorder er, at der er meget få naturområder på grund af den intensive landbrugsdrift. Kommunens naturinteresser i området drejer sig primært om indhentning af græsningsaftaler på de lave enge samt rydning af kystskrænterne. Mål for begge emner er en større biodiversitet og forøgelse af ekstensivt dyrket areal.

9.3.5. NATURPARK RANDERS FJORD.

En del de ejendomme, der dyrkes under Lykkegården, forventes at komme til at ligge inden for det område, der bliver en af Naturpark Randers Fjord. I kriterierne for at blive godkendt som naturpark under Friluftsrådets certificeringsordning, skal der ske en geografisk afgræsning af naturparken, og der skal udarbejdes kommuneplantillæg. Afgrænsningen er endnu ikke endelig besluttet, men det forventes, at den bliver som vist på kortet herunder. Den afgræsning, der er vist, er en naturlig måde at afgrænse naturparken på, idet det er på grænsen mellem det flade fjordlandskab og kystskrænterne.

Selv om arealerne ligger i naturparken giver det ingen begrænsning på den måde arealerne dyrkes på i forhold til den nugældende lovgivning. Det kunne blive relevant at indlede drøftelse med ejerne af Lykkegården om muligheder for at etablere stiadgang til fjorden på udvalgte steder under Friluftsrådets ordning om 'Spor i landskabet'.

9.4. STATUS FOR LANDSKAB

Lykkegårdens Landskabskarakterområder

Lykkegårdens jorder er beliggende i 4 landskabskarakterområder; Voer og Hollandsbjerg Fjordlandskab, Tørslev og Holbæk Storlandbrug, Ørsted Landbrugslandskab og Holbækgaard Herregårdslandskab.

Voer og Hollandsbjerg Fjordlandskab. Størstedelen af Lykkegårdens jorder er beliggende i Voer og Hollandsbjerg Fjordlandskab.

Karaktergivende for hele området er det marine forlands åbne vidder og det tilstødende morænelandskabs velbevarede ældre landbrugslandskab.

Karakteristisk for hele området er endvidere samspillet og kontrasten mellem de to karaktergivende landskabstyper.

De særlige topografiske forhold gør, at karakterområdet opleves som meget specielt. Fordi litorinaskrænten i høj grad er med til at definere de to landskabsrum med hver sin overordnede struktur; fladt, marint forland og moræneflade med velbevarede landsbyer og udskiftningsspor.

Der er mange markante udsigter fra litorinaskrænterne og morænelandskabet over fjorden til den modstående fjordkyst.

Nord for Kare gennemskærer vejen flere smeltevandsdale med afgræssede overdrev og dette gør, sammen med markante udsigter over Randers Fjord, at vejen er en oplevelsesrig strækning.

Fortsat opretholdelse af landskabskarakteren fortsat landbrugsdrift og at der bygges i samme bygningsstil indenfor den bygrænse, landsbyerne har i dag.

Området er del af det flade, marine forland, der strækker sig langs kysten fra Grund Fjord til Lystrup Strand, og er dermed et oplevelsesrigt område med særlige rumlige og visuelle kvaliteter.

Kanaløen er et oplevelsesrigt naturområde.

Fortsat opretholdelse af landskabskarakteren i området er afhængig af en fortsat intensiv dyrkning/afgræsning af det flade marine forland samt, at der bygges i samme bygningsstil indenfor den bygrænse, landsbyerne har i dag.

Holbækgaard Herregårdsskabskab. Lykkegården dyrker størstedelen af jorderne i husmandsudstykningsen i karakterområdet.

Karaktergivende for området er spredt husmandsbebyggelse, der ligger langs vejene med marklodder bagved, orienteret lodret på vejene.

Herregårdsskabskabet udgør, med dets store markenheder, gammel løvskov, hovedbygning, avlsbygninger og husmandskoloni, en kulturhistorisk helhed.

Skovbrynenes massiver i kontrast til de omgivende marker er et oplevelsesrigt, rumligt og visuelt element.

For at opretholde herregårdsskabskabets karakter, er det afgørende at bevare samspillet mellem skovpartierne og de store åbne marker. Opretholdelse af skov og fortsat landbrugsdrift er således afgørende.

Tørslev og Holbæk Storlandbrug. Hovedgården Lykkegården er beliggende i dette karakterområde, der er karakteriseret ved meget store landbrug med de store markenheder på den let bølgede moræneflade i skarp kontrast til ådalssystemet.

Vandløbsdalen er ret synlig i et ellers udbredt landbrugsområde, hvorved den på en fin måde opdeler det ellers meget homogene landbrugsland i overskuelige enheder.

Den østlige del af Tørslev by er en kulturhistorisk helhed og vindmøllerne er et oplevelsesrigt element i Tørslev Storlandbrug, da de - på trods af den visuelle uro - også tilfører området storskalakarakter og kontrast. Hele Ingerslev og Langvad Ådalssystem er et oplevelsesrigt naturområde.

Opretholdelse af landskabskarakteren kræver fortsat intensiv dyrkning af landbrugsarealerne samt ekstensiv udnyttelse i ådalssystemet v/afgræsning eller høslet.

Ørsted Landbrugslandskab. Lykkegården driver jord i karakterområdets nordligste del. Landskabet er her karakteriseret ved intensivt landbrug, varierende afgrødetyper og mange levende hegn.

Opretholdelse af landskabskarakteren er afhængig af at områderne holdes åbne og fri for byggeri, med undtagelse af store vindmøller, der understreger storskala-landskabet.

Kommunens forslag til handlinger og initiativer der berører Lykkegården:

1. Etablering af stier gennem området.
2. "Omfartsvej" omkring Ørsted til landbrugsrelateret kørsel for at mindske støj i Ørsted.

Lykkegårdens bevaringsværdige landskaber i kommuneplanen.

De Bevaringsværdige Landskaber i Norddjurs består af særprægede eller sjældne landskaber, særlige varierede områder eller lokaliteter, der bryder et ellers monotont område. Det kan også være landskaber hvor der er samspil med bevaringsværdige kulturmiljøer samt kystlandskaber, der visuelt har en sammenhæng med havet.

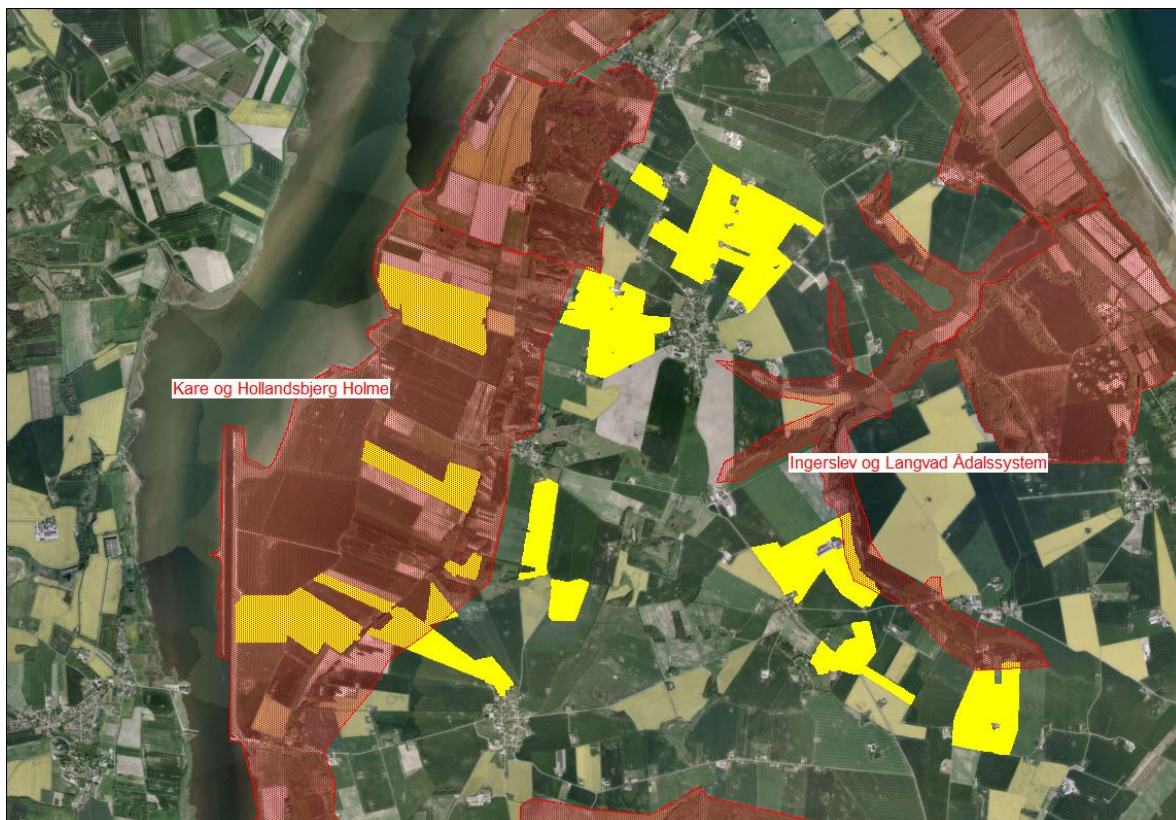
Kommuneplanens mål er, at de Bevaringsværdige Landskaber beskyttes og at deres tilstand styrkes med afsæt i landskabets karakter og at kendskabet til og forståelsen for de landskabelige værdier øges, herunder hensynet til kommunens langstrakte, sammenhængende kystlandskab.

Beskyttelse af oplevelsen af de bevaringsværdige landskabsværdier vil som udgangspunkt veje tungere end benyttelseshensyn. Der kan som udgangspunkt ikke opføres byggeri, tekniske anlæg eller rejses skov, der kan forringe områdets naturmæssige, kulturhistoriske eller rekreative landskabsværdier. Byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugs- og skovbrugsejendomme kan tillades, hvis det opføres i nær tilknytning til eksisterende bygninger og udformes under særlig hensyntagen til landskabets karaktergivende landskabselementer, kaldet "nøglekaraktererne."

Byggeri eller installationer uden tilknytning til eksisterende bebyggelse, kan endvidere tillades hvis de medvirker til at formidle områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter.

I de Bevaringsværdige Landskaber skal der tilstræbes en udvikling, hvor nøglekaraktererne og de særlige oplevelsesmuligheder ikke forringes.

Lykkegården har jord i to Bevaringsværdige Landskaber: "Kare og Hollandsbjerg Holme" samt "Ingerslev og Langvad Ådalssystem".

Ingerslev og Langvad Ådalssystem. Vandløbsdalene med de stejle skrænter, mose-, skov- og engarealer er alle elementer der gør, at landskabet er værdifuldt og oplevelsesrigt. De stejle, bevoksede skrænter gør, at områdets rumlige forhold må opfattes som lukkede og i lille skala. De grønne bånd og slyngede skrænter uden bygninger med undtagelse af Lunden gør, at området også er visuelt stille.

Vandløbsdalen er ret synlig i et ellers udbredt landbrugsområde, hvorved den på en fin måde opdeler det omkringliggende, åbne landbrugslandskab i overskuelige enheder. Opretholdelse af landskabskarakteren kræver fortsat ekstensiv udnyttelse i ådalssystemet v/afgræsning eller høslet.

Nøglekarakterer: Små englodder med ekstensivt landbrug, stejle og slyngede skrænter, sparsom bebyggelse, kontrasterende med landbrugslandskabet.

Kare og Hollandsbjerg Holme. Karaktergivende for hele området er det marine forlands åbne vidder og kontrasten mellem det flade landskab og litorinaskrænterne, der klart viser grænsen for den hævede havbund og morænen. De særlige topografiske forhold gør, at landskabet opleves som meget specielt.

Området er del af det flade, marine forland, der strækker sig langs kysten fra Grund Fjord til Lystrup Strand, og er dermed et oplevelsesrigt område med særlige rumlige og visuelle kvaliteter. Fortsat opretholdelse af landskabskarakteren området er afhængig af en fortsat intensiv dyrkning/ afgræsning af det flade marine forland.

Nøglekarakterer: Storskalalandskab med åbne vidder, markante udsigtsforhold, store marklodder med skarpt system af afvandingsgrøfter.

9.5. STATUS PÅ SKOVREJSNING

I kommuneplan 13 ejer Lykkegården 120 hektar, der er udpeget til skovrejsningsområde med mulighed for tilskud. Særlig interessant er det, at arealerne i hovedgårdens nærmeste omgivelser er udpeget.

9.6. STATUS PÅ KULTURMILJØ

Lykkegården har jord indenfor to bevaringsværdige kulturmiljøer udpeget af det tidligere Århus Amt: Område nr. 735-02-07 Kare Landsby og område nr. 735-04-10 Kare Holm.

Inden for de udpegede bevaringsværdige kulturmiljøer skal de kulturhistoriske værdier i videst mulig omfang beskyttes. Der må derfor normalt ikke opføres byggeri eller etableres anlæg, som ødelægger eller i væsentlig grad forstyrrer oplevelsen eller kvaliteten af de kulturhistoriske værdier.

Byggeri, anlægsarbejder og andre indgreb i de udpegede bevaringsværdige kulturmiljøer skal ske med størst mulig hensyntagen til de kulturhistoriske værdier.

